

PRIESAIKA...

Naujai išrinktas SLA išdininkas prof. dr. Jokūbas Stukas priima priesaiką. SLA prezidentas dr. Vytautas Dargis (kairėje) laiko Susivienijimo Lietuvių Amerikoje konstitucijos knygą. Jis po priesaikos gražiais, prasmingais žodžiais pasveikino SLA išdininką dr. J. Stuką. Po to sveikino G. Meiliūnienė, Vyt. Kasniūnas, J. Mileriūtė, N. Romanas ir priesaikos iškilmėse dalyvavę svečiai: E. Oželienė ir Loreta Stukienė.

Nuotrauka Vyt. Kasniūno.

DR. JONAS BASANAVIČIUS

Lietuvių tautinio atgimimo patriarchas, pirmo lietuvių laikraščio „Aušros“ įkurėjas, rašytojas, SLA. Garbės Narys.

Oficialus pranešimas

SLA KUOPOMS IR NARIAMS

Gruodžio – December mėnesį, 1991 metais įvyksta SLA Pildomosios Tarybos narių nominacijos. Susivienijimo nariai turi nominuoti kandidatus į visą Pildomąją Tarybą: Prezidentą, Vice-Prezidentą, Sekretorių, Išdininką, du Išdo Globėjus ir Daktarą-Kvotėją.

NOMINACIJŲ LAIKAS – vienas mėnuo, 31 diena. Pradedant Gruodžio-December 1 d., 1991 m. ir baigiant Gruodžio 31 d., 1991 m. Visos nominacijų blankos ir balotai turi būti atsiųsti centrui ne vėliau Sausio-January 10 d., 1992 m. Vėliau atsiųstos nominacijos nebus įskaitomos.

Trys kandidatai, gavę didžiausią balsų skaičių nominacijose, bet nemažiau kaip 3% visų nominacijos balsų, bus įrašyti į rinkimų balotą visuotinam balsavimui ateinančio kovo-March mėnesį, 1992 m.

NOMINACIJŲ TVARKA: Kandidatai į visas Pildomosios Tarybos vietas turi būti nominuojami visuotinu balsavimu. Kuopos susirinkime, kuriame įvyks nominacijos, kiekvienas narys iš kuopos valdybos gaus spausdintą **NOMINACIJŲ BALŪTĄ**. Balote narys įrašo po vieną asmenį į kiekvieną pareigą (į Išdo Globėjus skiriami du asmenys), pažymint vardą, pavardę, iš kurio miesto ar kurios kuopos nominuojamas narys yra. Į Pildomosios Tarybos pareigas gali būti nominuoti tik tie nariai, kurie yra Susivienijimo nariais gerame stovyje. be perstojimo išbuvę kuopoje nemažiau 3-jų metų ir kurie yra Jungtinių Amerikos Valstijų ar Kanados piliečiai.

KUOPŲ VALDYBŲ PAREIGA prižiūrėti, kad nominacijos būtų atliktos teisingai, kad balsuotų tik tie nariai, kurie yra gerame stovyje, kurie yra išbuvę šešis mėnesius Susivienijimo nariais ir tik tie, kurie dalyvauja kuopos susirinkime. Kuopos pirmininkas paskiria balsams skaiyti komisiją, kurios pareiga suskaiyti nominavimo pasekmes ir visam kuopos susirinkimui apie tai pranešti.

KUOPŲ SEKRETORIAI turi susirinkime įrašyti į Nominacijų Raporto Blanką, No. 1, kiek narių susirinkime dalyvavo, kiek balsavo, kiek atsisakė balsuoti, kokie kandidatai nominuoti, kiek kuris kandidatas į kiekvieną vietą gavo balsų. Pilnai išpildžius blanką, kuopos valdyba turi po ją pasirašyti ir kartu su visais **NOMINACIJŲ BALŪTAIS** akivaizdoje susirinkusiųjų sudėti į voką, ant kurio yra spausdintas žodis **NOMINACIJOS**, ir tą patį vakarą įmesti į pašto dėžutę.

PASTABA: Visos nominacijos turi būti atliktos čia nurodyta tvarka. Nominacijos atliktos kitokiu būdu bus laikomos neteisėtomis ir galutiname skaičiavime bus atmestos.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE:

Dr. Vytautas P. Dargis	Prezidentas
Vytautas Kasniūnas	Vice-Prezidentas
Genevieve Meiliūnas	Sekretorė
Prof. Jokūbas J. Stukas, Ph.D.	Išdininkas
Josephine Miller	Išdo Globėja
Nellie Bayoras-Romanas	Išdo Globėja
Dr. C. Kazys Bobelis	Daktaras Kvotėjas

SLA Pildomosios Tarybos dalis narių su žymiomis visuomenės veikėjomis Evelyne Oželienė ir Loreta Stukienė, pirmoje eilėje, kairėje pusėje; šalia generalinė sekretorė Genovaitė Meiliūnienė ir išdo globėja Josephine Mileriūtė. Antroje eilėje kairėje pusėje SLA prezidentas dr. Vytautas Dargis, išdo globėja Nellie Bayoras-Romanas, išdininkas prof. dr. Jokūbas Stukas. Nuotrauka Vyt. Kasniūno

Tėvynė

ORGAN of
Lithuanian Alliance of America

[ISSN 0040-4071]

Published monthly except July and August
307 West 30th St., New York, N.Y. 10001
Tel. (212) 563-2210

REDAGUOJA SLA REDAKTORIŲ KOMISIJA
EDITED BY SLA EDITORIAL BOARD
GENEVIEVE MEILIUNAS, MANAGER

Yearly Subscription Rates:
In the United States \$4.00
To Foreign Countries \$5.00

Entered as Second Class Matter November 18, 1910, at the Post Office at New York, N.Y., under the Act of March 8, 1878.

Second Class Postage Paid at
New York, N.Y.

SLA Kuopų pranešimai ir skubūs raštai redakcijai reikia siųsti pradžioje mėnesio, kad jie to mėn. laidoj būtų galimi patalpinti.

Keičiant adresą, būtina pranešti senasis adresas. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Postmaster: Please send address changes to "Tėvynė", 307 W. 30th St., New York, NY 10001.

NUO SEIMO IKI SEIMO

VYTAUTAS KASNIŪNAS

PAULIUS AUGIUS 1909-1960
Senos kapinės 1950
Old village cemetery

VĒLINĒS

Lapkritis . . . tamsu, niūru . . . lietingi debesys galinėjasi su vėju, žemė maišosi su dangumi. Liūdnu spalvų gamtai paskirta Vėlinių diena. Mes lankome Chicagos lietuvių kapines, kur mus pasitinka verkiančios medžių šakos, kapai, kryžiai, paminklai. Mirusiųjų mieste, kapų eilėse lieka akmenyse iškalta pavardžių raidės, gimimo ir mirties datos, o tarp jų neišskaitoma bet palikta žmogaus gyvenimo praeitis, jų veikla, lietuviybės aruode įamžintos tautinės gėrybės. Amžiną atilsį duok mirusiems Viešpatie — virpa šimtamečiai ažuolai, užauja

vėjo simfonija. Mes lankome mirusiųjų SLA narius, prie jų kapų padėdami žydinčią gėlę, uždegame žvakutes.

Tikintieji lapkritį pasitinka Visų Šventųjų pagerbimu, antrąją dieną paskirdami Vėlinėms. Kai praėjusiais metais "Tėvynėje" rašėme apie Vėlines, kapinių lankymą, mirusiųjų žymiuosius SLA narius, gavau keletą laiškų. Vienas, kuris pasisakė esąs nebažnytinis, parašė apie savo tėviškės dzūkų "vėlinių burtus". Kitame laiške klausia apie pragarą ir apie vėlių gyvenimą. Viena rašė, kad lankydama vyro

Šiaurės Amerikoje populiaru Kaukių diena taip pat turi šaknis Vėlinių papročiuose, nežinoma, kad tai daroma spalio 31 d., o ne Vėlinių išvakarėse, lapkričio 1 d. Persirengę įvairiais, o ypač baisiais, drabužiais vaikai ir suaugusieji, primena iš skaistyklos išleistas vėles, prašinėjančias maldų. Čia persirengėliai reikalauja pinigėlių, saldainių ar kitokių dovanėlių. Už nedavimą žada keršyti, kaip ir vėlės keršydavo neskiriantiems už jas maldų Vėlinių laiką.

Žuvusiems už Lietuvos laisvę kariams paminklas Kauno kapinėse. Nuotr. iš V. Statkaus knygos „Ginkluotos Lietuvos pajėgos“.
A monument in the cemetery of Kaunas commemorates soldiers killed in the Wars of Lithuania's Independence.

kapą, kuri ji puošdavo gėlėmis ir kalbėdavosi su mirusiuoju, išgirdavęs jo balsą. Davė vienos pažįstamos telefono numerį, kuri apie vėlines gali daugiau papasakoti, tik prašė, kad "nerašytumėm pavardės". Žmonės, besijuokdami iš mudviejų, mus gyvas į kapus nuvarys — baigė laišką. "Tik parašyk, susimildamas!"

Atsakysime į abu klausimus. Vėlė mirusio žmogaus siela, nors prigimties skirta būti, gyventi ir veikti kūne ir su kūnu, betgi po mirties yra nuo jo atsiskyrusi ir pasižymi dvasiniu proto bei valios veikimu. Be apreiškimo nieko negalima žinoti, kur ir kokioje būklėje vėlė gyvena. Katalikų Bažnyčios mokymu, yra tikėjimo dogma, kad tuojau po mirties žmogaus siela eina arba į dangų, arba į pragarą, arba į skaistyklą. Vėlės, kurios visiškai neturi meilės, turi atsirasti pragaro būklėje, nekaltos ir šventos-danguje, turinčios dievišką gyvenimą, bet su kaltumo žymėmis-skaistykloje. Taip mus moko teologai, tiek ir tegaliu paklausėjui apie pragarą atsakyti.

Kiekviename Lietuvos krašte yra užsilikę skirtingi tautosakiniai pasakojimai. Salako apylinkėse sakydavo, kad vėlė palieka mirštančio kūną paskutiniu atodūsiu ir lieka per visas laidotuves dar šalia lavono, ji vėlė paseka į kapus, nors kartais sugrįžtanti dar namo į paskutinę šermenų puotą, o vėliau jau pereinanti į "vėlių suolelį". Žemaičiai manydavo, kad vėlės sugrįždavo kartais į namus ir kitu metu, todėl jie nuliedavo pirmo valgio šaukštą po stalu vėlėms. Kitur mirusiųjų prisiminimuose buvo dedama vėlėms duona užstalėje, pačiame kampe. Taip pat vėlės sugrįždavo per Vėlines, Kūčias ir Didįjį Ketvirtadienį, todėl joms padėdavo maisto ir pakurdavo krosnis. Šiaip vėlių gyvenimą Anapus, arba vėlių suolelyje esą galima girdėti pridėjus ausį prie slenksčio, bet toks mėginimas išgirsti vėlių kalbas esąs lydimas bausmės. Ap lamai, vėlės savo giminėms yra geros, jiems padeda, išpėja sapnuose ar kitais ženklais artėjančias nelaimes. Įžeistos vėlės yra kerštingos.

PADEKOS DIENA—THANKSGIVING DAY

Amerikos tautinė šventė, mininti Plymouth, Massachusetts piligrimų 1621-ųjų metų derlių, po pirmųjų vargo metų atvykus į Ameriką. Tais metais gubernatorius William Brandford paskelbė Padėkos dieną, kurios puotoj dalyvavo visi kolonistai ir kaimynai indėnai. Tokia diena buvo dažnai ir vėliau įvairiose vietose švenčiama, bet oficialiai tautinę Padėkos dieną paskelbė pirmasis JAV prezidentas George Washington 1789 m. lapkričio 26 d. Žurnalistei Sarah J. Hale išvysčius akciją atgaivinti tos dienos visose JAV šventimą, prezidentas Abraham Lincoln 1863 metais šiais dienomis paskyrė lapkričio paskutinį ketvirtadienį, tuo būdu oficialia paskelbdamas jos datą. Theodor Rooseveltas 1930-41 Padėkos dienas paskyrė lapkričio trečiąjį ketvirtadienį. Kongresas 1941-aisiais metais nustatė, kad Padėkos diena švenčiama lapkričio ketvirtąjį ketvirtadienį. Padėkos diena valstybinių įstaigų, bažnyčiose, šeimose. Pagrindiniu patiekalu kalakutas, priminti tuos keturis laukinius kalakutus, kurie buvo pateikti pirmajai piligrimų padėkos puotai.

Piligrimas [lotyniškai peregrinus-svetimėlis] arba maldininkas yra tas, kuris atlieka kelionę į šventąją vietą arba tam tikrą šventovę. Išsivysčius kankinių kultui, krikščionims imta lankyti brangios vietos. Tokiose vietose maldininkams-piligrimams prieglausti atsirado prieglaudoms. Tokia prieglauda buvo ir JAV, kur vyko piligrimai, ieškąją laisvės religijai, savo įsitikinimams. Tokie piligrimai yra ir JAV lietuviai.

Padėkos diena jos prasmingos tradicijos, tautos, bažnyčios, šeimos šventė, giliai įaugo į mūsų tarpą. Mes ją apvainikuojame įpindami ir gražiausius lietuviškuosius žiedus. Padėkos diena yra reikšminga ir didžiajai šeimai — per 4000 asmenų apjungiančiai organizacijai SLA.

Padėkos dienos proga mes su pasididžiavimu minime pirmuosius piligrimus, kurie pradėjo SLA veiklą, rūpinosi narių materialiniu ir lietuviškuoju dvasiniu gerbūviu.

Pagerbdami pirmuosius SLA piligrimus, sveikiname visus, kurie veikia, dirba, kad ši organizacija ir antrojo šimtmečio kelyje augtu, žydētu, klestėtų.

ALL SOULS' DAY

Romualdas POŽERSKIS

At the cemetery
Kapų lankymas

Since days of old, the Lithuanian nation has believed in the afterlife. In paradise or heaven, the souls of the dead lived just like the living: they used the same tools, weapons and articles; they were joyful or sad; happy or unhappy. This depended in great part on the actions of the living after a person died. As a result, the graves of the deceased were furnished with articles of daily life, adornments, weapons, dishes. Everything was provided to keep the soul from suffering hardship in the afterlife, to deter it from cursing the living and making any attempt to take revenge or harm them. Furthermore, banquets were held in memory of the dead, often near a loved one's grave. Written accounts have survived from the 14th and 15th centuries stating that in autumn (probably the end of October or the beginning of November) Lithuanians celebrated a major feast during which they paid special tribute to their dead.

This ancient memorial holiday was transferred to All Souls' Day, also celebrated at the beginning of November, the 2nd. The feast gained rapid acceptance in Lithuania but its rituals (as those of other feasts) still contain old customs and traditions.

All Souls' Day follows All Saints' Day (November 1st), a rather colorless feast day in Lithuania when compared to All Souls' customs and traditions. All Saints' Day (*Visų Šventųjų šventė*) is commemorated like any other church feast. But in recent years it has become more significant for Lithuanians because in remembering all the saints who enjoy heavenly happiness, they also recall the thousands of Lithuanian martyrs murdered and persecuted for their faith and love of country. Especially after World War II (and during the war) as one or another foreign state occupied Lithuania, the numbers of these martyr-saints truly grew in our nation. Despite the fact that most of them remain nameless and unknown, they should all be remembered in Holy Mass or the feast's liturgy as a group for they are Lithuania's true saints.

People knew and believed it necessary to pray for all the dead on All Souls' Day (*Vėlinės*), not merely for loved ones and relatives but especially for those whom no one remembers. It was believed that the soul not only expects but demands prayers. The souls of the deceased are capable of painful vengeance if they are forgotten, especially on All Souls'. The country folk believed that all souls are released from Purgatory on All Souls' night, they no longer need to suffer at least for that night. They visit their former homes and loved ones, pray in their parish churches or by the wayside shrines. It was dangerous for the living to venture outside unnecessarily after sundown, and in particular to enter a darkened church where a spirit may be encountered at every step. Even though these spirits are invisible, they are so numerous it is impossible to take a step without touching one or several.

The souls for which no one prays are especially dangerous. On All Souls' Day they come to their parish churches to claim prayers the living have said for them. If a spirit finds no prayers it turns very unhappy and angry. It knows that the punishment in Purgatory has not been lessened or eliminated: it will have to continue suffering.

Because the spirits were present everywhere, care was taken not to hurt or jostle them by walking too fast. Sweepings or ashes could not be disposed of outside after sundown because they'll get

into the spirits' eyes; water (especially dirty water) could not be thrown out because it'll splash the spirits.

Though surrounded by so many spirits, people were glad they could not see them. If a person were to see a ghost, he would be terrified, fall ill and perhaps even die. An infant born on All Souls' night will be clairvoyant. His entire life he will have the ability to see spirits, especially at wakes or in cemeteries.

On All Souls' Day everyone made an effort to visit the church as many times as possible. It was believed that every church visit, prayer said (adding "Rest in peace") or candle lit freed one soul from Purgatory. Some churches in Lithuania set out special trays or boxes into which the faithful deposited a small block of wood or inserted a candle after praying for the dead. These items symbolized the soul allowed entry into heaven by the prayers. This custom appealed to children who kept running to church on All Souls' Day to pray and insert a candle; later they rejoiced at the number of souls they had saved from Purgatory.

On All Souls' eve (or just before All Souls' Day) all graves were spruced up, decorated with fall flowers and wreaths; in the evening a candle was lit on every grave and left to burn through the night. Even neglected graves were decorated and candles lit on them. On All Souls' night all cemeteries flickered with tiny flames reminding that our dead will never be forgotten.

People believe that on All Souls' night old graves scattered throughout fields, forests and castle-hills (mounds) could be found if anyone was brave enough to search. On All Souls' night the burial places of anyone dead or killed flickered with small lights.

Lithuanians would never have considered attending a party, entertainment or dance on All Souls' night. Even singing, joking or any other merriment was shunned because it would result in unhappiness throughout the year. Besides, any mirth greatly offended the spirits who later had to go back and continue suffering. Angry spirits are capable of harming people who are having fun. There are numerous stories of how young people assembled to have a good time on All Souls' night and were punished by the spirits; or how girls on their way to a party were led to a marsh and drowned. The direst fate awaited persons who entered (on a bet) a church or cemetery on All Souls' night. Rarely did such a daredevil return from his undertaking and even if he did, turned into a madman or invalid for life.

In many places, processions to the cemetery were held on the eve of All Souls'. All the marchers sang hymns, prayed the rosary and carried a lit candle. At the cemetery, a brief service was conducted for the dead and afterwards the candles were placed on the graves. People tried to light a candle and pray for those whose graves were unkempt and unlit.

LIETUVIŲ PAPROČIAI IR TRADICIJOS IŠEIVIJOJE
LITHUANIAN CUSTOMS AND TRADITIONS

By Danutė Brazytė Bindokienė

© 1989 Published by Lithuanian World Community, Inc.

Published monthly except July and August
307 West 30th St., New York, N.Y. 10001
Tel. (212) 563-2210

REDAGUOJA SLA REDAKTORIŲ KOMISIJA
EDITED BY SLA EDITORIAL BOARD
GENEVIEVE MEILIUNAS, MANAGER

Yearly Subscription Rates:
In the United States \$4.00
To Foreign Countries \$5.00

Entered as Second Class Matter November 18, 1910, at the Post Office at New York, N.Y., under the Act of March 8, 1878.

Second Class Postage Paid at
New York, N.Y.

SLA Kuopų pranešimai ir skubūs raštai redakcijai reikia siūsti pradžioj mėnesio, kad jie to mėn. laidoj būtų galimi patalpinti.

Keičiant adresą, būtina pranešti senasis adresas. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Postmaster: Please send address changes to "Tėvynė", 307 W. 30th St., New York, NY 10001.

NUO SEIMO IKI SEIMO

VYTAUTAS KASNIŪNAS

PAULIUS AUGIUS 1909-1960
Senos kapinaitės 1950
Old village cemetery

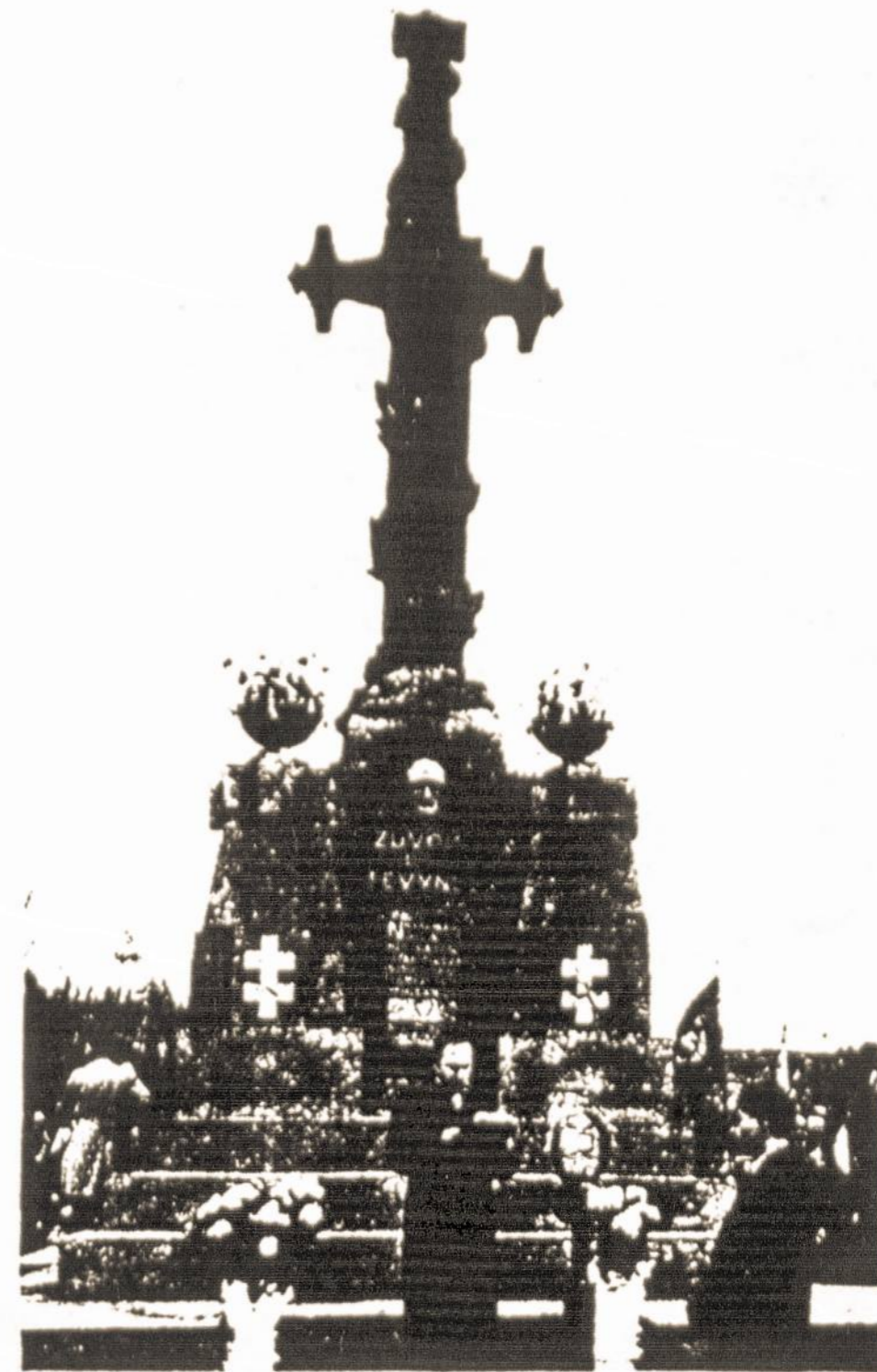
V Ė L I N Ė S

Lapkritis . . . tamsu, niūru . . . lietingi debesys galinėjasi su vėju, žemė maišosi su dangumi. Liūdnų spalvų gamtai paskirta Vėlinių diena. Mes lankome Chicagos lietuvių kapines, kur mus pasitinka verkiančios medžių šakos, kapai, kryžiai, paminklai. Mirusiųjų mieste, kapų eilėse lieka akmenyse iškaltos pavardžių raidės, gimimo ir mirties datos, o tarp jų neišskaitoma bet palikta žmogaus gyvenimo praeitis, jų veikla, lietuviybės aruode įamžintos tautinės gėrybės. Amžiną atilsį duok mirusiems Viešpatie — virpa šimtamečiai ažuolai, užauja

vėjo simfonija. Mes lankome mirusiųsias SLA narius, prie jų kapų padėdami žydinčią gelę, uždegame žvakutes.

Tikintieji lapkritį pasitinka Visų Šventųjų pagerbimu, antrąją dieną paskirdami Vėlinėms. Kai praėjusiais metais "Tėvynėje" rašėme apie Vėlines, kapinių lankymą, mirusiųsias žymiuosius SLA narius, gavau keletą laiškų. Vienas, kuris pasisakė esąs nebažnytinis, parašė apie savo tėviškės dzūkų "vėlinių burtus". Kitame laiške klausia apie pragarą ir apie vėlių gyvenimą. Viena rašė, kad lankydama vyro

Šiaurės Amerikoje populiari Kaukių diena taip pat turi šaknis Vėlinių papročiuose, nežiūrint, kad tai daroma spalio 31 d., o ne Vėlinių išvakarėse, lapkričio 1 d. Persirengę įvairiais, o ypač baisiais, drabužiais vaikai ir suaugusieji, primena iš skastyklos išleistas vėles, prašinėjančias maldų. Čia persirengėliai reikalauja pinigėlių, saldainių ar kitokių dovanėlių. Už nedavimą žada keršyti, kaip ir vėlės keršydavo neskiriantiems už jas maldų Vėlinių laiką.

Žuvusiems už Lietuvos laisvę kariams paminklas Kauno kapinėse. Nuotr. iš V. Statkaus knygos „Ginkluotos Lietuvos pajėgos“.
A monument in the cemetery of Kaunas commemorates soldiers killed in the Wars of Lithuania's Independence.

kapą, kurį ji puošdavo gėlėmis ir kalbėdavosi su mirusiuoju, išgirdavęs jo balsą. Davė vienos pažįstamos telefono numerį, kuri apie vėlines gali daugiau papasakoti, tik prašė, kad "nerašytumėm pavardės". Žmonės, besijuokdami iš mudviejų, mus gyvas į kapus nuvarys — baigė laišką. "Tik parašyk, susimildamas!"

Atsakysime į abu klausimus. Vėlė mirusio žmogaus siela, nors prigimties skirta būti, gyventi ir veikti kūne ir su kūnu, betgi po mirties yra nuo jo atsiskyrusi ir pasižymi dvasiniu proto bei valios veikimu. Be apreiškimo nieko negalima žinoti, kur ir kokioje būklėje vėlė gyvena. Katalikų Bažnyčios mokymu, yra tikėjimo dogma, kad tuojau po mirties žmogaus siela eina arba į dangų, arba į pragarą, arba į skaistyklą. Vėlės, kurios visiškai neturi meilės, turi atsirasti pragaro būklėje, nekaltos ir šventos-danguje, turinčios dievišką gyvenimą, bet su kaltumo žymėmis-skaistykloje. Taip mus moko teologai, tiek ir tegaliu paklausėjui apie pragarą atsakyti.

Kiekviename Lietuvos krašte yra užsilikę skirtingi tautosakiniai pasakojimai. Salako apylinkėse sakydavo, kad vėlė palieka mirštančio kūną paskutiniu atodūsiu ir lieka per visas laidotuves dar šalia lavono, jį vėlė paseka į kapus, nors kartais sugrįžtanti dar namo į paskutinę šermenų puotą, o vėliau jau pereinanti į "vėlių suolelį". Žemaičiai manydavo, kad vėlės sugrįždavo kartais į namus ir kitu metu, todėl jie nuliedavo pirmo valgio šaukštą po stalų vėlėms. Kitur mirusiųjų prisiminimuose buvo dedama vėlėms duona užstalėje, pačiame kampe. Taip pat vėlės sugrįždavo per Vėlines, Kūčias ir Didįjį Ketvirtadienį, todėl joms padėdavo maisto ir pakurdavo krosnis. Šiaip vėlių gyvenimą Anapus, arba vėlių suolelyje esą galima girdėti pridėjus ausį prie slenkščio, bet toks mėginimas išgirsti vėlių kalbas esąs lydimas bausmės. Ap-lamai, vėlės savo giminėms yra geros, jiems padeda, išpėja sapnuose ar kitais ženklais artėjančias nelaimes. Įžeistos vėlės yra kerštingos.

PADEKOS DIENA—THANKSGIVING DAY

Amerikos tautinė šventė, mininti Plymouth, Massachusetts piligrimų 1621-ųjų metų derlių, po pirmųjų vargo metų atvykus į Ameriką. Tais metais gubernatorius William Brandford paskelbė Padėkos dieną, kurios puotoj dalyvavo visi kolonistai ir kaimynai indėnai. Tokia diena buvo dažnai ir vėliau įvairiose vietose švenčiama, bet oficialiai tautinę Padėkos dieną paskelbė pirmasis JAV prezidentas George Washington 1789 m. lapkričio 26 d. Žurnalistei Sarah J. Hale išvysčius akciją atgaivinti tos dienos visose JAV šventimą, prezidentas Abraham Lincoln 1863 metais šiais dienai paskyrė lapkričio paskutinį ketvirtadienį, tuo būdu oficialia paskelbdamas jos datą. Theodor Rooseveltas 1930-41 Padėkos dienai paskyrė lapkričio trečiąjį ketvirtadienį. Kongresas 1941-aisiais metais nustatė, kad Padėkos diena švenčiama lapkričio ketvirtąjį ketvirtadienį. Padėkos dieną valstybinių įstaigų, bažnyčiose, šeimose. Pagrindiniu patiekalu kalakutas, priminti tuos keturis laukinius kalakutus, kurie buvo pateikti pirmajai piligrimų padėkos puotai.

Piligrimas [lotyniškai peregrinus-svetimėčialis] arba maldininkas yra tas, kuris atlieka kelionę į šventąją vietą arba tam tikrą šventovę. Išvysčius kankinių kultui, krikščionims imta lankyti brangios vietos. Tokiose vietose maldininkams-piligrimams priglauti atsirado prieglaudos. Tokia prieglauda buvo ir JAV, kur vyko piligrimai, ieškoję laisvės religijai, savo įsitikinimams. Tokie piligrimai yra ir JAV lietuviai.

Padėkos diena jos prasmingos tradicijos, tautos, bažnyčios, šeimos šventė, giliai įaugo į mūsų tarpą. Mes ją apvainikuojame įpindami ir gražiausius lietuviškuosius žiedus. Padėkos diena yra reikšminga ir didžiajai šeimai — per 4000 asmenų apjungiančiai organizacijai SLA.

Padėkos dienos proga mes su pasididžiavimu minime pirmuosius piligrimus, kurie pradėjo SLA veiklą, rūpinosi narių materialiniu ir lietuviškuoju dvasiniu gerbūviu.

Pagerbdami pirmuosius SLA piligrimus, sveikiname visus, kurie veikia, dirba, kad ši organizacija ir antrojo šimtmečio kelyje augtų, žydėtų, klestėtų.

ALL SOULS' DAY

Romualdas POŽERSKIS

At the cemetery
Kapų lankymas

Since days of old, the Lithuanian nation has believed in the afterlife. In paradise or heaven, the souls of the dead lived just like the living: they used the same tools, weapons and articles; they were joyful or sad; happy or unhappy. This depended in great part on the actions of the living after a person died. As a result, the graves of the deceased were furnished with articles of daily life, adornments, weapons, dishes. Everything was provided to keep the soul from suffering hardship in the afterlife, to deter it from cursing the living and making any attempt to take revenge or harm them. Furthermore, banquets were held in memory of the dead, often near a loved one's grave. Written accounts have survived from the 14th and 15th centuries stating that in autumn (probably the end of October or the beginning of November) Lithuanians celebrated a major feast during which they paid special tribute to their dead.

This ancient memorial holiday was transferred to All Souls' Day, also celebrated at the beginning of November, the 2nd. The feast gained rapid acceptance in Lithuania but its rituals (as those of other feasts) still contain old customs and traditions.

All Souls' Day follows All Saints' Day (November 1st), a rather colorless feast day in Lithuania when compared to All Souls' customs and traditions. All Saints' Day (*Visų Šventųjų šventė*) is commemorated like any other church feast. But in recent years it has become more significant for Lithuanians because in remembering all the saints who enjoy heavenly happiness, they also recall the thousands of Lithuanian martyrs murdered and persecuted for their faith and love of country. Especially after World War II (and during the war) as one or another foreign state occupied Lithuania, the numbers of these martyr-saints truly grew in our nation. Despite the fact that most of them remain nameless and unknown, they should all be remembered in Holy Mass or the feast's liturgy as a group for they are Lithuania's true saints.

People knew and believed it necessary to pray for all the dead on All Souls' Day (*Vėlinės*), not merely for loved ones and relatives but especially for those whom no one remembers. It was believed that the soul not only expects but demands prayers. The souls of the deceased are capable of painful vengeance if they are forgotten, especially on All Souls'. The country folk believed that all souls are released from Purgatory on All Souls' night, they no longer need to suffer at least for that night. They visit their former homes and loved ones, pray in their parish churches or by the wayside shrines. It was dangerous for the living to venture outside unnecessarily after sundown, and in particular to enter a darkened church where a spirit may be encountered at every step. Even though these spirits are invisible, they are so numerous it is impossible to take a step without touching one or several.

The souls for which no one prays are especially dangerous. On All Souls' Day they come to their parish churches to claim prayers the living have said for them. If a spirit finds no prayers it turns very unhappy and angry. It knows that the punishment in Purgatory has not been lessened or eliminated: it will have to continue suffering.

Because the spirits were present everywhere, care was taken not to hurt or jostle them by walking too fast. Sweepings or ashes could not be disposed of outside after sundown because they'll get

into the spirits' eyes; water (especially dirty water) could not be thrown out because it'll splash the spirits.

Though surrounded by so many spirits, people were glad they could not see them. If a person were to see a ghost, he would be terrified, fall ill and perhaps even die. An infant born on All Souls' night will be clairvoyant. His entire life he will have the ability to see spirits, especially at wakes or in cemeteries.

On All Souls' Day everyone made an effort to visit the church as many times as possible. It was believed that every church visit, prayer said (adding "Rest in peace") or candle lit freed one soul from Purgatory. Some churches in Lithuania set out special trays or boxes into which the faithful deposited a small block of wood or inserted a candle after praying for the dead. These items symbolized the soul allowed entry into heaven by the prayers. This custom appealed to children who kept running to church on All Souls' Day to pray and insert a candle; later they rejoiced at the number of souls they had saved from Purgatory.

On All Souls' eve (or just before All Souls' Day) all graves were spruced up, decorated with fall flowers and wreaths; in the evening a candle was lit on every grave and left to burn through the night. Even neglected graves were decorated and candles lit on them. On All Souls' night all cemeteries flickered with tiny flames reminding that our dead will never be forgotten.

People believe that on All Souls' night old graves scattered throughout fields, forests and castle-hills (mounds) could be found if anyone was brave enough to search. On All Souls' night the burial places of anyone dead or killed flickered with small lights.

Lithuanians would never have considered attending a party, entertainment or dance on All Souls' night. Even singing, joking or any other merriment was shunned because it would result in unhappiness throughout the year. Besides, any mirth greatly offended the spirits who later had to go back and continue suffering. Angry spirits are capable of harming people who are having fun. There are numerous stories of how young people assembled to have a good time on All Souls' night and were punished by the spirits; or how girls on their way to a party were led to a marsh and drowned. The direst fate awaited persons who entered (on a bet) a church or cemetery on All Souls' night. Rarely did such a daredevil return from his undertaking and even if he did, turned into a madman or invalid for life.

In many places, processions to the cemetery were held on the eve of All Souls'. All the marchers sang hymns, prayed the rosary and carried a lit candle. At the cemetery, a brief service was conducted for the dead and afterwards the candles were placed on the graves. People tried to light a candle and pray for those whose graves were unkempt and unlit.

LIETUVIŲ PAPROČIAI IR TRADICIJOS IŠEIVIJOJE
LITHUANIAN CUSTOMS AND TRADITIONS

By Danutė Brazytė Bindokienė

© 1989 Published by Lithuanian World Community, Inc.

Amerikos Lietuvių Tarybos 51-jo suvažiavimo, įvykusio Liet. Tautiniuose Namuose, Chicagoje, 1991 m. spalio 19 d., dalyvių dalis.
Justino Sidlauskos nuotr.

SUVAŽIAVIMAS DIDŽIUOJASI LIETUVIŲ TAUTOS SŪNUMIS IR DUKROMIS

51-ojo Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimo, įvykusio 1991 m. spalio 19-20 Chicagoje, IL.,

REZOLIUCIJOS

1. Suvažiavimas sveikina JAV prezidentą George Bushą ir dėkoja už demokratiškai išrinktos Lietuvos vyriausybės pripažinimą ir diplomatinių santykių atnaujinimą su Lietuvos Respublika ir prašo paveikiai skatinti, kad Sovietų Sąjunga dar šiais metais išvestų okupacinę kariuomenę.

2. Suvažiavimas reiškia padėką Atstovų Rūmų nariams, senatoriams ir visai amerikiečių tautai už aktyvią politinę ir moralinę paramą kovoje už Lietuvos respublikos kuo greitesnę *de facto* pripažinimą, o taip pat už pastangas suteikti jai materialinę paramą.

3. Suvažiavimas dėkoja tarptautinei TFP organizacijai ir visiems tiems, kurie parėmė pastangas surinkti 5.2 milijono parašų, reikalaujant Lietuvai Eišvilės ir Nepriklausomybės, penkiuose pasaulio kontinentuose.

4. Suvažiavimas džiaugiasi Tėvynės ir užsienio lietuvių bendrų pastangų dėka atstatytu Lietuvos valstybingumu ir konstatuoja, kad istorinės reikšmės darbas atliktas.

5. Suvažiavimas pažymi, kad Amerikos Lietuvių Taryba gali atlikti naujo pobūdžio darbus Nepriklausomai Lietuvai ir nutaria naujomis sąlygomis tęsti veiklą.

6. Suvažiavimas įpareigoja Amerikos Lietuvių Tarybos valdybą peržiūrėti ir atitinkamai pakeisti ALTo Statutą, kad tikslai būtų pritaikyti naujai veiklai. Tam reikalui sudaryti atitinkamą komisiją.

7. Naujomis Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo sąlygomis ALTo valdybos ir Tarybos pareiga užnėgži ir nuolat palaikyti glaudžius santykius su Lietuvos Respublikos vyriausybiniais sluoksniais ir Parlamentu, padedant Lietuvai spręsti konkrečiai iškilančias paramos kraštui reikmes.

8. Suvažiavimas primena visiems užsienio lietuviams, kad įvairiapusiška materialinė parama Lietuvai labiausiai yra reikalinga dabar, kai iš pagrindų yra pertvarkomas visas valstybinis, ekonominis ir kultūrinis Lietuvos gyvenimas.

9. Suvažiavimas kviečia visus džiaugtis tuo faktu, kad lietuvių tauta pagaliau vėl tapo savo namų ir savo likimo šeimininke ir deda tvirtus humanistinius pagrindus bendram darbui su Lietuvos įstatymais globojamomis lojaliomis tautinėmis mažumomis ir su savaisiais išeivijoje.

10. Suvažiavimas skatina visus lietuvius morališkai ir materialiai remti pastangas, siekiant taikiu būdu atstatyti lietuvių tautos teises Mažajoje Lietuvoje, o taip pat Rytų ir Pietų Lietuvoje.

11. Karui baigiantis, Sąjungininkai pavedė Sovietų Sąjungai laikinai administruoti Mažąją Lietuvą, įskaitant Karaliaučius (Kaliningrado sritį). Sovietų Sąjunga, piktnaudžiaudama pasitikėjimu, išteriojo arba išvarė to krašto gyventojus, sugriovė ūkį, kolonizavo šalį svetimais žmonėmis ir pavertė ją militarizmo baze. Toji sritis nuo neatmenamų

laikų yra lietuvių tautos ir jos gentainių žemė. Todėl Suvažiavimas prašo Baltųjų Rūmų ir Kongreso įtakoti, kad tas kraštas būtų prijungtas prie Lietuvos Respublikos.

12. Suvažiavimas linki sėkmės lietuviškai diplomatinei tarnybai, siekiant Lietuvos Respublikos vardą vis labiau įtvirtinti pasaulio valstybių bendruomenėje ir joje užimti prideramą vietą.

13. Suvažiavimas didžiuojasi lietuvių tautos sūnumis ir dukromis, pasiaukojančiais ir didvyriškai kovojusiais už Lietuvos Laisvę ir Nepriklausomybę ir tuo parodžiusiais sektingą pavyzdį kitoms pavergtoms tautoms.

14. Suvažiavimas reiškia gilią

užuojautą visiems žuvusiųjų šeimų nariams. Linki jiems ištvėmės ir jėgų liūdesio valandomis.

15. Suvažiavimas rekomenduoja Amerikos Lietuvių Tarybos valdybai įsteigti Washingtono ALTo Skyrių ir išvystyti jo įtakos vyriausybiniais sluoksniais funkcijas.

16. Suvažiavimas pažymi, kad Vasario 16-osios faktas lietuvių tautos ir valstybės istorijoje yra šventas ir todėl ragina Skyrius ir toliau rengti Nepriklausomybės šventės, Vasario 16-osios, minėjimus.

17. Suvažiavimas dėkoja Amerikos Lietuvių Tarybos valdybai ir jos pirmininkui Grožvydui Lazauskui už atliktus audringame istoriniame laikotarpyje darbus.

ALTO suvažiavime garbės nariu išrinktas žymus visuomenės veikėjas Aleksandras Chaplikas (sėdi kairėje). Jis yra Susivienijimo Lietuvių Amerikoje garbės narys, o taip pat kelių kitų organizacijų. Ji sveikino SLA sekretorė Genovaitė Meiliūnienė (sėdi viduryje) ir išdo globėja Nellie Bayoras-Romanas.

Nuotrauka Vyt. Kasniūno

VLIKO pirmininkas dr. Kazys Bobelis, Detroito seime 1983 metais, savo pranešime paminėjęs visą eilę duomenų, rodančių ateinančią sovietų imperijos griūvimą, pabrėžė: "Aš tą griūvimą matau savo vizijoje ir matau ne taip toli, matau artėjantį kasdien... atnešanti laisvę Lietuvai ir lietuvių tautai, taiką ir ramybę pasauliui... VLIKas yra pilnai pasiruošęs pradėti savo 50-tąją veiklos laikotarpį minėtu ateities perspektyvu šešėlyje, nes jaučiame artėjantį laimėjimą mūsų laisvės kovoje. Mums reikia visų lietuvių pagalbos, kiekvieno iš jūsų pagalbos, nes tik bendromis jėgomis įgyvendinsime mūsų šventą troškimą -- laisva, nepriklausoma Lietuva."

Taip VLIKas kalbėjo 1983 metais, o šiandien tai jau tapo realybe!...

VLIKO pirmininkas dr. Kazys Bobelis, išbuvęs šiose pareigose trylika metų.

VYRIAUSIOJO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO BAIGIAMASIS SEIMAS

1991 m. lapkričio 1-3 dienomis Chicagoje įvyko VLIKO istorinis baigiamasis Seimas. Keturiadešimt aštuonerių metų VLIKO veikla, pasiekusi savo aukščiausią tikslą — laisvą nepriklausomą Lietuvos valstybę — buvo pabaigta.

Tai buvo linksmos, džiaugsmingos pabaigtuvės. Seimo delegatai (dalyvavo 44 iš galimų 45) suvažiavo šventiška nuotaika ir dvasiniu pakilimu dalyvauti reikšmingo Lietuvos laisvės kovos laikotarpio užbaigime.

Seimas prasidėjo lapkričio 1 d. susipažinimo vakaru Lietuvių Tautiniuose namuose. Vakarui vadovavo Chicagos veikėja M. Marcinkienė. Dr. K. Bobelis susirinkusiems delegatams ir svečiams pristatė ir pasveikino į Seimą atvykusį Lietuvos Respublikos ministrą pirmininką Gediminą Vagnorių su žmona ir jo delegacijos narius.

Lapkričio 2 d., Jaunimo Centre Seimo rengimo komiteto pirmininkas dr. L. Kriaučeliūnas pasveikino visus atvykusiuosius ir pakvietė dr. K. Bobelį atidaryti šį istorinį VLIKO seimą. Dr. Bobelis į susirinkusius kreipėsi šiais žodžiais:

"Nepaprastai dideliu dvasiniu pakilimu, neišsakomu, beribiu širdies džiaugsmu šiandien turiu garbę stovėti prieš jus — Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto 48-ojo seimo svečius ir delegatus.

Lietuva vėl laisva. Lietuva vėl nepriklausoma, Rytų ir Vakarų valstybių pripažinta, Jungtinių Tautų ir Helsinkio konferencijos pilnateisė narė, priimta į savarankiškų valstybių tarpą. Tauta pradeda atkurti savo naują demokratinį, socialinį, kultūrinį, ekonominį, politinį, valstybinį gyvenimą.

Mes esame šių visų nepaprastų istorinių įvykių gyvi liudinininkai ir susirinkome šiandien Chicagoje, Vakarų pasaulio lietuvių sostinėje, peržvelgti VLIKO praeitį, uždavinių atlikimą ir garbingai užskleisti lapą VLIKO ir vieną Lietuvos laisvės kovos periodą, su kuriuo VLIKas taip tampriai buvo surištas per 48 metus.

Visu tuo mes džiaugiamės, bet kartu savo širdies gilumoje kiekvienas nešiojame skausmą ir amžiną prisiminimą visų tų garbingų didvyrių lietuvių, kurie žuvo šioje lemtingoje laisvės ko-

VLIKO 48-tasis ir baigiamasis seimas Chicagoje, 1991 m. lapkričio mėn. 1-3 d. Seimo eigą, vykstančią Jaunimo Centre, seka pirmoje eilėje iš kairės: Elvyra Narutienė, VLIKO vicepirmininkas Pilypas Narutis, vicepirmininkas Vytautas Jokubaitis, Lietuvos Respublikos ambasadorius prie Jungtinių tautų Anicetas Simutis, Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV Stasys Lozoraitis ir Lietuvos Respublikos min. pirmininkas Gediminas Vagnorius.

Nuotr. Broniaus Čikoto

voje ir šiandien nebegali būti kartu su mumis ir džiaugtis atgimstančia Lietuva. Telaimina jus Dievas, telydi jus mūsų pagarba.

Šį istorinį VLIKO veiklos užbaigiamąjį Seimą skelbiu atidarytą".

Minutės tylos atsistoijimu ir susikaupimu pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę.

JAV ir Lietuvos himnus sugiedojo Margarita ir Vaclovas Momkai. Invokaciją sukalbėjo kun. A. Saulaitis, S. J. Seimą žodžiu sveikino Lietuvos Respublikos min. pirm. G. Vagnorius, ambasadorius prie Jungtinių Tautų A. Simutis, ambasadorius Amerikoje S. Lozoraitis, garbės konsulai: V. Čekanauskas (Los Angeles), H. Lapas (Toronto), V. Kleiza (Chicago), ALTO pirm. G. Lazauskas ir Lietuvos Sąjūdžio Seimo narys A. Skaisgiris. Raštu gautus sveikinimus perskaitė J. Cikotienė.

VLIKO Tarybos pirmininkas G. Lazauskas pranešė apie Tarybos paskutinių metų darbus. VLIKO pirmininkas dr. K. Bobelis padarė VLIKO trylikos metų (dabartinės valdybos) veiklos ir VLIKO įnašo Lietuvos nepriklausomybei atstatyti apžvalgą. Tautos Fondo Tarybos pirmininkas J. Valaitis ir Tautos Fondo Valdybos pirmininkas A. Vakselis pranešė apie Tautos Fondo praeitį, finansinį stovį ir apie tolimesnę veiklą, VLIKui baigiant atlikti savo uždavinius. Kanados Tautos Fondo atstovai įteikė \$70,000 auką VLIKO darbams paremti.

Lietuvos Respublikos min. pirm. G. Vagnorius sveikindamas kalbėjo apie Vliko reikšmę, darbus ir įnašą Lietuvos nepriklausomybės atstatyme, džiaugėsi, kad VLIKas garbingai atliko savo įsipareigojimus ir taip pat sutarė dėl savo archyvų, inventoriaus, finansų ir įstaigos (nukelta į psl.6)

Istorinė nuotrauka. Ant Vilniuje nugriauto Lenino paminko griūvėsių stovi kairėj: VLIKO pirm. dr. Kazys Bobelis, Lietuvos vyriausybės narys Antanas Skaisgiris, VLIKO vicepirmininkas dr. Algirdas Budreckis, vicepirmininkas dipl. inž. Pilypas Narutis, Eltos dir. Jonas Bobelis, ALTO atstovas Vashingtone prof. dr. Jonas Genys. Mes mylime Tave, Lietuvelė, tik Tu gyvuok!...

VYRIAUSIOJO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO SEIMAS

(atkelta iš psl.5)

pervedimo Lietuvos Respublikos vyriausybei. Pabrėžė pagalbą ir patarimų reikalingumą atsitūriant Lietuvos parlamento ir vyriausybės įstaigoms ir prašė visus į šį darbą įsijungti.

Lietuvos Sąjūdžio Seimo narys A. Skaisgiris sveikindamas didžiavosi VLIKO darbais ir pranešė apie Sąjūdžio reikšmę ir veiklą Lietuvos nepriklausomybės atstatyme, ypatingai pabrėždamas, kad Sąjūdis ir šiandien dar yra labai reikalingas Lietuvai, nes politinės partijos Lietuvoje nėra susikristalizavusios ir efektingos.

Po pranešimų, vyko plačios ir gyvos, kartais net emociškos diskusijos. Daug įvairių nuomonių buvo dėl VLIKO ateities, tačiau beveik visi delegatai sutiko, kad VLIKas savo uždavinius yra atlikęs ir jo veikla pabaigta. Liko tik praktiškas, administracinis ir finansinis veiklos užbaigimas ir perdavimas Lietuvos Vyriausybei.

Seimas pareiškė padėką VLIKO Tarybai, Valdybai ir pirmininkui dr. K. Bobeliui už teigiamą ilgų metų darbą.

Seimui pakaitomis pirmininkavo K. Burba, J. Jurkūnas ir Vl. Šoliūnas. Sekretoriavo J. Danilevičienė, O. Jokūbaitienė ir A. Kačinskienė. Mandatų komisijoje buvo J. Čikotienė, S. Jakaitis, T. Blinstrubas ir S. Džiugas. Rezoliucijų komisijoje buvo kiekvienos VLIKO grupės po 1 atstovą.

Dr. K. Bobelis uždaromajame žodyje teigiamai vertino gausų ir aktyvų delegatų dalyvavimą Seimo sprendimuose, padėkojo už trylikos metų paramą, pagalbą ir pasitikėjimą VLIKO pirmininkavime, taip pat už įgaliojimą vadovauti VLIKO užbaigiamiesiems darbams. Išreiškė padėką VLIKO Valdybos kolegoms, VLIKO Tarybai, Tautos Fondą vadovybėms ir VLIKO grupių nariams už bekompromisingą kovą Lietuvos nepriklausomybės darbuose, artimą bendradarbiavimą.

Tačiau didžiausia padėka priklauso visai pasaulio lietuvių visuomenei, kuri buvo ir inspiracija, ir parama VLIKO Lietuvos laisvės darbams. Be jų pagalbos VLIKui atlikti savo įsipareigojimo nebūtų buvę įmanoma.

Seimas baigtas Lietuvos himnu.

(Elta)

VLIKO seimo uždaromajame bankete, įvykusiame Chicagoje Martiniuke pokylių salėje, prie stalo sėdi iš kairės: konsulas V. Čekanauskas, konsulas Kanadai H. Lapas, G. Lapienė, VLIKO pirm. dr. Kazys Bobelis, D. Bobelienė, ambasadorius A. Simutis, D. Lozoraitienė.

Nuotr. Broniaus Čikoto

VYRIAUSIOJO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO BAIGIAMOJO SEIMO NUTARIMAI

Lietuvai nepriklausomybę atgavus ir pasaulio tautoms tai pripažinus, VLIKO užsibrėžtas tikslas yra pasiektas. VLIKO grupių atstovai, susirinkę metinio Seimo 1991 m. lapkričio mėnesio 1-3 dienomis Chicagoje, Illinois, nutarė:

1. VLIKO veikla yra baigta.
2. VLIKO archyvo, inventoriaus ir įstaigos perdavimas Lietuvos Respublikos Vyriausybei įvykdomas iki 1992 m. liepos mėnesio 1 dienos.
3. Šį uždavinį praktiškai įgyvendinti VLIKO Seimas įpareigoja VLIKO Valdybą.

Seimas reiškia gilią padėką JAV prezidentui George Bush už Lietuvos sovietų okupacijos nepripažinimo politiką ir diplomatinių santykių atnaujinimą. Prašome prezidentą įtaigauti Sovietų Sąjungą, kad kuo greičiau išvestų karines pajėgas iš Lietuvos Respublikos ir kitų Pabaltijo valstybių teritorijos.

Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, susirinkęs Chicagoje aptarti savo ilgų metų veiklos užbaigimo planą, visų atstovų tautinio pasididžiavimo jausmais sveikina lietuvių tautą galutinai sutraukius vergijos pančius ir laimėjus likminę tautos laisvės kovą.

Didelė pagarba ir dvasiniu susikaupimu Seimas prisimena visus tuos mūsų tėvynainius, kurie šioje lemtingoje ilgų metų laisvės kovoje ant tėvynės aukuro paaukojo brangiausią žmogiškosios esybės turtą — savo gyvybes. Jų heroizmas ir pasiaukojimas teuzdega jauniausias mūsų tautos kartas tėvynės meilės ir patriotizmo jausmais. Jų nemirštamas prisiminimas tegul stiprina jaunąją kartą kantriai pakelti visus naujam gyvenimui atgimusios tautos sunkumus ir savo ryžtą apvainikuoti naujais laimėjimais.

VLIKO Seimas, susipažinęs su VLIKO delegacijos pasitarimais Vilniuje su Lietuvos Respubli-

kos ministru pirmininku G. Vagnoriumi ir jų pasirašytu protokolu, priėmė dėmesin šio pasitarimo išvadas ir prijungė prie Seimo protokolo.

Seimas pageidauja, kad simbolinis buvusių VLIKO Valdybos ir Tarybos narių posėdis įvyktų Vilniuje 1992 m. pavasarį.

VLIKui savo didelį uždavinį atlikus, būtina tęsti politinį darbą Washingtone, tuo labiau, kad padėtis Lietuvoje yra grėsminga dėl Sovietų Sąjungos karo pajėgų buvimo Lietuvos teritorijoje. Seimas yra nuomonės, kad tas pareigas galėtų tęsti Amerikos Lietuvių Taryba. Seimas kviečia VLIKO grupes aktyviai įsijungti į ALTO veiklą.

Mažoji Lietuva yra lietuvių tautos ir jos gentainių žemė nuo seniausių amžių. Jokia kita tauta ar valstybė neturi pirmumo teisės į jos teritoriją. Baigiantis karui sąjungininkai pavedė Sovietų Sąjungai Mažąją Lietuvą, įskaitant Karaliaučių (Kaliningrado sritį) laikinai administruoti. Sovietų Sąjunga, piktnaudžiaudama pasitikėjimu, išteriojo arba išvarė to krašto gyventojus, sugriovė ūkį, kolonizavo šalį svetimais žmonėmis ir pavertė ją didžiule ir grėsminga militarine baze. Todėl VLIKO baigiamųjų darbų Seimas kreipiasi į didžiąsias Vakarų valstybes, prašydamas atitraukti visas militarines jėgas iš Mažosios Lietuvos ir sujungti tą šalį su Lietuva.

Rytų ir Pietų Lietuvos sienos, einančios etnografinėmis lietuvių tautos žemėmis, yra apspręstos 1920 m. liepos 12 d. Lietuvos Respublikos ir Sovietų Rusijos taikos sutartimi. Seimas skatina visus lietuvius remti pastangas taikiu būdu atstatyti lietuvių tautos teises Rytų, Pietryčių ir Pietų Lietuvoje.

Seimas, išklausęs Tautos Fondo Tarybos pranešimą,

kad palikimais Lietuvos Laisvės Išdūi ir aukomis Lietuvos

Atstatymo Fondui aukotojai yra parašę nekeičiamą testamentą šias lėšas skirti Lietuvai, tik perdavimo būdą techniškai derinant su VLIKO Valdyba ir saistant atitinkamais JAV valdžios potvarkiais, (nutaria),

kad Tautos Fondas tęstų savo veiklą kaip inkorporuota, nepriklausoma ir tik jos narių demokratiškai tvarkoma organizacija.

Seimas įvertina Lietuvos ambasadų Washingtone ir prie Jungtinių Tautų ypatingą reikšmę Lietuvos valstybės atstatymo darbe ir, įvertindamas šių ambasadų sunkią finansinę padėtį, siūlo Tautos Fondui skirti joms po \$100,000 ir tą išmokėjimą įvykdyti kuo greičiausiu laiku pagal veikiančius nuostatus.

Seimas su gilia pagarba prisimena VLIKO kūrėjus, kurie 1943 m. sukūrė VLIKą okupuotos Lietuvos pogrindyje. Jie 1944 m. vasario 16 deklaracija nustatė VLIKO rezistencinę kryptį. Seimas reiškia padėką visiems VLIKO veikėjams ir džiaugiasi, kad mūsų tarpe ir šiandien yra gyvi dr. A. Damušis, B. Gaidžiūnas, B. Bieliukas ir B. Kazlauskas-Kazlas. Linkime jiems daug stiprios sveikatos ir džiaugsmo atsikūrus Lietuvos valstybei.

Seimas, didžiai įvertindamas ilgų metų darbą ir VLIKO veiklos organizacinę veiklą, reiškia padėką Tarybai, VLIKO Valdybai, pirmininkui dr. K. Bobeliui ir visiems bendradarbiams.

Sveikiname Aukščiausios Tarybos pirmininką Vytautą Landsbergį. Didžiuojamės jo pastangomis suburti mūsų tautos gyvy-

(nukelta i 7 psl.)

VYRIAUSIOJO
LIETUVOS
IŠLAISVINIMO
KOMITETO

BAIGIAMOJO
SEIMO
NUTARIMAI

(atkelta iš 6 psl.)

bines jėgas valstybinei nepriklausomybei atstatyti ir pačių didžiausių pavojų metu ją išlaikyti. Gilios pagarbos jausmais sekame jo ir Lietuvos Vyriausybės pastangas iškelti Lietuvos vardą į plačiojo pasaulio viešumą ir įvedimą naujai atgimusios Lietuvos valstybės į pasaulio tautų šeimą.

Seimas sveikina Lietuvos Vyriausybę, linkėdamas Vyriausybei galimai greičiau sukurti tautai pastovaus gyvenimo aplinką ir dėti visas įmanomas pastangas sudaryti Lietuvos gyventojams galimai geresnes ekonomines ir socialines sąlygas. Tautinio solidarumo bei kūrybingo visų politinių junginių bendradarbiavimo nuotaikos padės Vyriausybei nugalėti visus sunkumus.

Sveikiname ministrą pirmininką Gediminą Vagnorių ir linkime jam ištekti jėgų ir asmenišką patvarumą energingai vadovauti Lietuvos Vyriausybei ir dėkojame už jo dalyvavimą VLIKo Seime Chicagoje.

Seimas didžiai vertina lietuvių išeivių patriotines nuotaikas. Širdingo dėkingumo jausmais vertiname pasaulio lietuvių, jų organizacijų ir veikėjų solidarumą ir medžiagišką paramą išlaikyti VLIKo veiklą per visus šiuos ilgus metus.

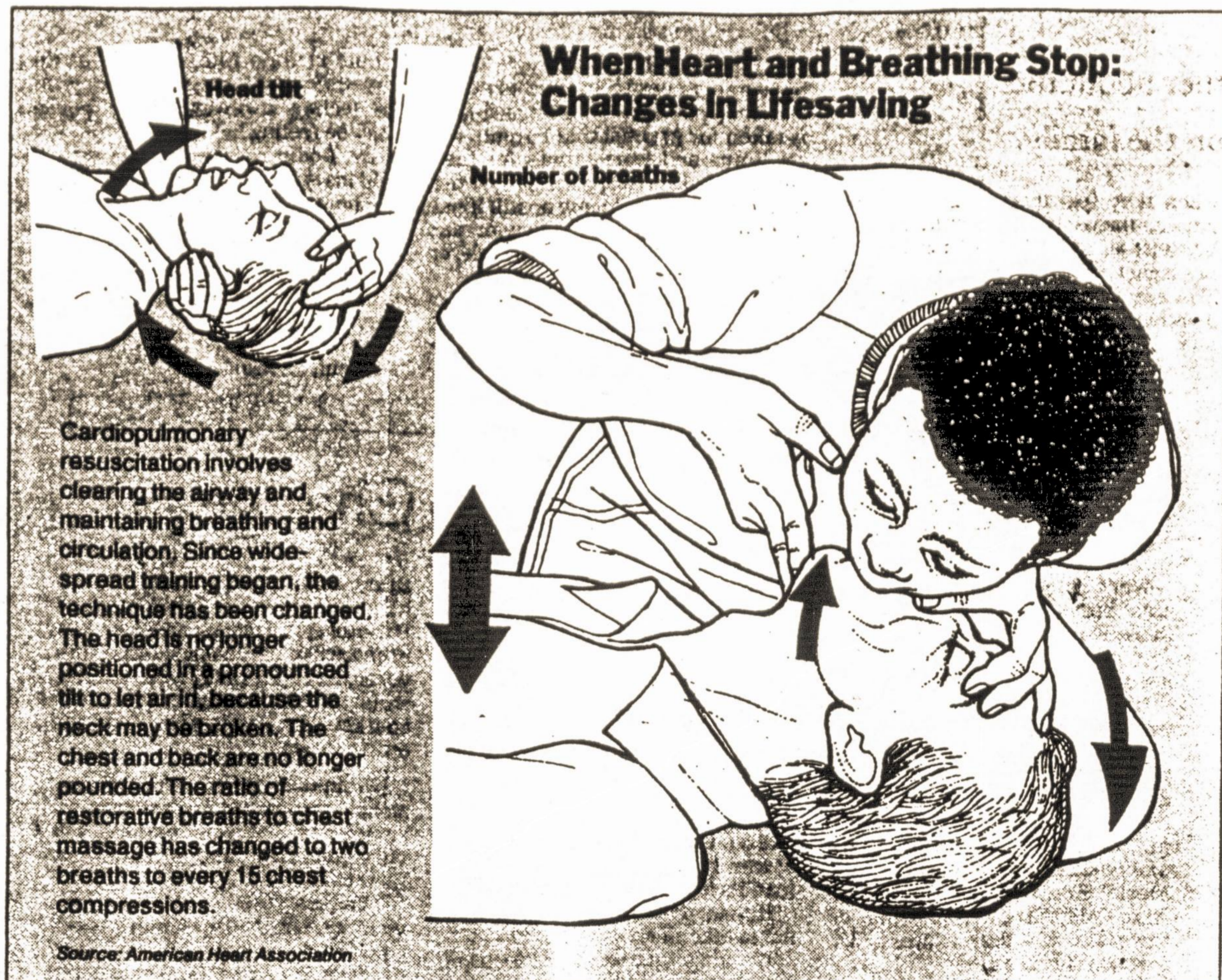
Seimas reiškia padėką Tautos Fondo vadovybei už nenuilstamą jos darbą ir visiems Tautos Fondo aukotojams, kurie savo gausiomis aukomis sukūrė pastovų medžiagišką VLIKo veiklos pagrindą ir tuo pačiu nepailstamai rėmė tautos išlaisvinimo pastangas.

Seimas dėkoja visiems Chicago lietuviams, ir ypač Marquette Parko parapijės klebonui kun. J. Kuzinskui, už pareikštą išskirtinai didelį dėmesį VLIKo veiklai. Šis dėmesys neabejotinai prisidėjo prie pakilios Seimo nuotaikos. Seimui rengti komitetas nepaprastai gerai organizavo ir surengė Seimą. Vist Seimo dalyviai ir atstovai yra dėkingi už malonų ir lietuviškai širdingą jų priėmimą Chicagoje.

(Elta)

SVEIKATA

SPAUDA MEDICINOS
KLAUSIMAI

Nemiga ir miego vaistai

Dr. Danielius Degėsys

• DIRVA •

Nemiga ypač vargina senesnius žmones. Senesni mėgsta anksčiau eiti į lovą ir anksti keltis. Jų miegas būna trumpesnis su pertraukom ir negilus. Tokie miego pakitimai senatvėje yra normalios senatvės apraiškos ir žmonės, kurie tą supranta prisitaiko prie pakitusių miego normų ir gali normaliai funkcionuoti. Bet palinkimas griebtis migdomų vaistų yra gana dažnas reiškinys senesniame amžiuje. Tokiems ipročiams žinoma, reikia priešintis, nes senesnio amžiaus fiziologiniai pakitimai žmogų padaro jautresniam neigiamam migdomų vaistų veikimui kaip, pavyzdžiui, mieguistumu dienos metu, sumažėjusia atmintim pasunkėjusiu sąvokų supratimu, nesiorientavimu naktį, lygsvaros netekimu ir šlapimo nelaikymu. Nežiūrint to vis dėlto yra gana daug senų žmonių kurie iš metų į metus reguliariai imdavo miegui vaistus ir kurie sako, kad jie prieš užmiegant būtinai turi imti miegui tabletę, nes be jos jie negali miegoti, o atsikėlę normaliai funkcionuoti. Todėl ir yra sunku pasakyti ar tokiam žmogui reikia nutraukti miegui vaistus ar leisti jam ir toliau juos vartoti. Tolerancija miego vaistams pas kaikuviuos asmenis išsivysto kelių savaičių laikotarpyje ir kiek jie žalos jų organizmui padaro sunku nustatyti. Nors

kai kurie autoretetingi gydytojai mano, kad miego vaistai gali pabloginti emphyzema, chronišką bronchitą ir astmą. Yra net nuomonių, kad jie gali net sutrumpinti tokių žmonių gyvenimą. Visiems yra aišku, kad perdidelis miego vaistų kiekis yra pavojingas nes žmogus gali jais nusinuodyti. Žmonės, kurie mėgsta naktį imti miego vaistus, būdami mieguisti gali užmiršti kiek kartų jie būna vaistus paėmę, todėl jie gali jų paimti per daug.

Šiuo metu vartojami miego vaistai daugumoje yra saugūs, bet vis dėlto yra galimybė, kad žmogus juos vartodamas gali patekti bedon.

Kokie gi yra miego vaistai? Jie yra dviejų rūšių, būtent, trumpai ir ilgai veikiančiai. Pavyzdžiui Dalmane užmigdo žmogų greitai ir miegas būna gilus, bet jo cheminiai junginiai pasilieka organizme nuo 50 iki 100 valandų. Jeigu Dalmane yra imamas kiekvieną naktį, tai cheminiai junginiai sumuojasi organizme, todėl tokių žmonių psichomotorinės funkcijos dienos metu pablogėja. Be to jie tampa jautresni alkoholio veikimui. Dėl šių neigiamų savybių jo vartojimas sumažėjo kai atsirado kitas trumpai veikiantis miego vaistas Halcion. Deja, ir šis vaistas nėra idealus, kadangi Halcion veikimas būna

trumpas tai žmogus po kelių miego valandų naktį pabunda ir norėdamas vėl užmigti ima kitą tabletę, tokiu būdu jis įpranta imti tabletę vieną po kitos. Kai kuriems asmenims vartojant Halcion sutrinka atmintis arba atsiranda amnezija – (užuomarša), kuri gali tęstis visą dieną. Alkoholio įtakoje amnezijos laipsnis dar padidėja todėl šiuo metu Halcion dozės yra prirašomos mažesnės negu kad jos buvo prirašomos anksčiau. Chemiškai artimas Halcion'ui yra Valium, kuris gali būti imamas tiek miegui sukelti tiek įdirgintiems nervams raminti.

Visi čia paminėti vaistai yra gana saugūs ir mirtinas apsinuodijimas nors ir paėmus juos dideliais kiekiais būna gana retas. Alkoholis jų veikimą stiprina, todėl juos imant su alkoholiu mirtinai apsinuodinti yra galima.

Anksčiau gana buvo vartojami barbituratai. Prie jų priprasti yra labai lengva ir jai mirtinas apsinuodijimas būna gana dažnas. Juos ypač pavojinga imti kartu su alkoholiu. Trys kiti miego vaistai Doriden, Placidyl ir Noldar gali sukelti neurologinius sutrikimus. Prie jų įprasti yra lengva, o atprasti sunku. Jais apsinuodijus gydymas yra labai sunkus.

Šie visi vaistai gaunami tik su receptu gydytojui pri-

LIETUVA NEPRIKLAUSOMA.
MŪSŲ MEILĖ SU TAVIM SU-
RIŠTA, IR DIENOS KELYJE,
NAKTIES SAPNUOSE.

Tėvynė

1991-LAPKRITIS-NOVEMBER

(nukelta į 8 psl.)

SLA PILDOMOSIOS TARYBOS METINIO SUVAŽIAVIMO

įvykusio

1991 m. kovo 1-2 d.d.

307 W. 30th St.
New York, NY 10001

PROTOKOLAS

PROTOKOLO TĘSINYS IŠ "TĒVYNĒS" 1991 m.
SPALIO MĒN. Nr. 8, PSL. 8

RESOLUTION

- 4 WHEREAS, the Lithuanian Alliance of America, since January 1, 1969, has maintained a Pension for its employees including its Supreme President, Supreme Secretary and Supreme Treasurer

NOW, THEREFORE BE IT RESOLVED:

The following person is accepted by the Pension Trustees as having complied with all requirements in the LAA Pension Plan By-Laws, shall receive the designated monthly Pension beginning on the effective date shown:

Name	Monthly Pension
Gertrude B. Dargis.....	\$136.65 , per month, which will commence on February 1, 1990, and payable on the first day of each month thereafter, during her life.

On motion by Genevieve Meiliunas, seconded by Christine Austin, the resolution was unanimously adopted.

- 5 President Vytautas P. Dargis, MD called upon Mrs. Genevieve Meiliunas to read the letter from the Consulting Actuaries, Bruce and Bruce Company, which explains the amount of monthly pension of Mrs. Liucija Sperauskas, who died July 27, 1990, to her beneficiaries, sons, Algirdas Sperauskas and Tomas Sperauskas.

RESOLUTION

- 6 WHEREAS, the Lithuanian Alliance of America, since January 1, 1969, has maintained a Pension for its employees

NOW, THEREFORE BE IT RESOLVED:

The following persons are accepted by the Pension Trustees as having complied with all requirements in the LAA Pension Plan By-Laws, shall receive the designated monthly Pension beginning on the effective date shown:

Name	Monthly Pension
Algirdas Sperauskas	\$48.59 and
Tomas Sperauskas	\$46.14

per month, which will commence on August 1, 1990, and payable on the first day of each month thereafter, during their life time.

On motion by Cristine Austin, seconded by V. Kasniūnas, the resolution was unanimous by adopted.

- 7 Dr. Vytautas P. Dargis, called upon Mrs. Genevieve Meiliunas, to read the letter from the Consulting Actuaries, Bruce and Bruce Company, which explains method of determining the lump sum of applicant, Eugenia Ramonis, who terminated employment as of June 1, 1989.

RESOLUTION

- 8 WHEREAS, the Lithuanian Alliance of America, since January 1, 1969, has maintained a Pension for its employees

NOW, THEREFORE BE IT RESOLVED:

The following employee is accepted by the Pension Trustees as having complied with all requirements in the LAA Pension Plan By-Laws for retirement, and shall receive designated lump sum, since the lump sum value of benefit at termination of employment is less than \$3,500:

EUGENIA RAMONIS — LUMP SUM \$515.00

No survivor pension will be payable upon Eugenia Ramonis death under the Life Pension.

- 9 President Vytautas P. Dargis, MD called upon Mrs. Genevieve Meiliunas, to read the letters from the Consulting Actuaries, Bruce and Bruce Company, dated March 23, 1990.

"Under Internal Revenue Code Section 401(a/9)*, qualified plans and taxsheltered annuities must begin distribution not later than April 1 of this year for employees who attained age 70 1/2 in 1989". Therefore

THE LUMP SUM for employee:

HELEN BRAZAUSKAS payable before April 1, 1990 — \$83.00
HELEN BRAZAUSKAS payable before April 1, 1991 — \$277.00

Our Consulting Actuaries, Bruce and Bruce Company will determine the amount of distribution for 1991 and thereafter.

- 10 The motion by G. Meiliunas, seconded by C. Austin the payment of lump sum yearly pension to Helen Brazauskas was unanimously adopted.

The chairman, Vytautas P. Dargis, MD, thanks all the attending Trustees, for their cooperation, then adjourned the meeting March 1, 1991 at 10 AM.

Dr Vytautas P. Dargis
Genevieve Meiliunas

Pildomoji Taryba, V. Kasniūnui įnešus, C. Austin parėmus, vienbalsiai ratifikavo Pensijos Plano patikėtinių rezoliucijos ir ratifikavo Pensijos Pasitikėtinių sudėtį, nes pasikeitė ir Pildomosios Tarybos nariai.

- 33 Prezidentas dr. Vytautas P. Dargis trečiąją Pildomosios Tarybos sesiją uždarė 1991 m. kovo 2 d. 1 val. p.p. ir pranešė, kad šiandieną 3 val. p.p. Susivienijimo Centro patalpose minėsime Lietuvos Nepriklausomybės Minėjimą ir prisiminsime SLA prezidento Povilo P. Dargio mirties metines.

Dr. Vytautas P. Dargis,
SLA Prezidentas

Genovaitė Meiliūnienė
SLA Sekretorė

Nemiga ir miego vaistai

(atkelta iš psl.7)

rašius, bet yra ir kiti, kuriuos galima pirkti be recepto. Jie antihistaminai kaip, pavyzdžiui, Sominex, Nytol, Sleep-Eze ir kiti panašūs į juos. Nors jie ir gali sukelti miegą, bet jie gali duoti judesių koordinacijos ir atminties sutrikimus ir gali sukelti, arba pabloginti asthmą, glaukomą ir šlapimo susilaikymą. Taigi, idealių miego vaistų kol kas neturime. Geram nakties miegui yra siūloma štai kokie patarimai:

1. Eik miegot tokiu pat įprastu laiku ir nemiegot dienos metu.

2. Po priešpiečių negerk gėrimų turinčių kofeino kaip kavos, arbatos, Cola ir gėrimų su šokoladu.

3. Laikyk kambario temperatūrą jaukią ir vienodą.

4. Prieš einant gult valgyk tik lengvą vakarienę.

5. Jeigu negali užmigti atsikelk ir eik į kitą kambarį ir palauk kol pasidarysi mieguistas.

NESKUBA IŠVESTI KARIUOMENĖS

SSRS gynybos ministerijos Informacijos valdybos viršininkas Valerijus Manilovas Maskvoje pareiškė, kad sovietų kariuomenės išvedimas iš Baltijos valstybių prasidės po to, kai bus visiškai paruošta vieta jų naujai dislokacijai. Pasak jo, kariniai daliniai pasitrauks iš Lietuvos, Latvijos bei Estijos ne anksčiau 1994 metų pabaigos.

DAINUOKIME:

SLA LIETUVYBĖS TVIRTOVĖ,
SLA MŪSŲ TAUTOS GARBĖ-
TEGU DIDŽIUOJASI SLA
MŪSŲ VAIKŲ VAIKAI!

1916-1944 m. Susivienijimas medžiaginiai ir moraliai rėmė atsikuriančią, išvirtinančią Lietuvos valstybę. SLA taip pat užsimojo išlaikyti lietuviškas tradicijas Amerikoje gimusių lietuvių tarpe. 1940 metais užėjus tautos nelaimei, Susivienijimas ėjo į Lietuvos išlaisvinimo akciją. Taip pat šelpė tremtinius ir jiems padėjo apsigyventi šiame krašte.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje turi du teigiamus faktorius, kurie jam padeda ir padės atlikti tautinę misiją. Susivienijimas pagrįstas tvirtomis demokratiškumo ir broliškumo tradicijomis. Tai yra bene svarbiausias lietuvių apjungimo būdas. Antra, Susivienijimas yra finansiškai pajėgus remti visus lietuviškus patriotinius bei kultūrinius darbus. Susivienijimas turi sveiką požiūrį į kitas visuomenines organizacijas; jis joms nekludo, pozityviam jų darbui neprieštarauja, jis naudinguose darbuose stengiasi bendradarbiauti su jomis. Anais laikais Susivienijimas gražiai sugyveno su Tėvynės Mylėtojų draugija, kuri buvo pagrindinė Amerikos lietuvių kultūrinė organizacija. Šiandien Susivienijimas palankiai žiūri į Lietuvių Bendruomenės pastangas puoselėti lietuvių kultūrą.

Iš tikrųjų, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje išsilaukys tol, kol susipratę lietuviai įvertins jo naudingumą, prasmingumą. Ne be to, SLA tolimesnis gyvavimas priklausys nuo visos ir Kanados ir Amerikos lietuvių visuomenės gyvastingumo.